

Халабуда, що рятує людей в Маріуполі, полагодила за рік понад 500 дронів: історія трансформації волонтерського руху

Лія Русик

24 лютого 2024, 18:43

Майстерня, де волонтери ремонтують дрони. Фото: Halabuda/Facebook

Маріупольці у "Халабуді" за 2023 рік відремонтували 552 дрони. Як підраховали волонтери, так вони зекономили майже 83 мільйони гривень для ЗСУ.

24 лютого 2022 року, коли Росія розпочала повномасштабне вторгнення в Україну, команда освітнього хабу зібралася на нараду, щоб узгодити дії, розподілити обов'язки, а також підготувати склади та інші приміщення. Протягом майже трьох місяців військові РФ вели запеклі бої за захоплення Маріуполя. Тоді "Халабуда" для тисяч маріупольців стала прихистком та порятунком. Згуртувавши навколо себе понад 200 волонтерів, "халабудівці" взяли на себе гуманітарну місію з забезпечення містян та українських військових водою, ліками та харчами. Про лідера організації Дмитра Чичеру з 17 березня 2022 року немає жодної звістки.

Нині "Халабуда" поновила свою роботу в Черкасах, де волонтери започаткували майстерню з ремонту дронів.

Mavic-3 у залежності від модифікації коштує від 80-250 тисяч гривень, а вартість відновлення на запчастинах — 13 тисяч гривень, підраховали економію на ремонті одного дрону волонтери з "Халабуди".

"Це середня ціна ремонту на деталях. Буває, що міняємо незначну деталь за "копійки" чи просто чистимо, а трапляється — вкладаємося по максимуму", — пояснює одна з лідерок Людмила Чичера.

"Відчуваємо себе корисними. Коли до тебе приїхало щось нещасне, розбите, натомість після твоєї роботи — це знову бойова одиниця, яка буде допомагати, яка збереже життя. Це дає відчуття того, що ми хоч щось можемо зробити для перемоги, навіть не будучи там, на фронті", — ділиться одна з майстрів Валерія Гармаш.

Команда "Халабуди" в Черкасах. Фото: Halabuda/Facebook

Від ремонту до прямого застосування

Маріуполець Андрій Гежа у мирному житті до лютого 2022 року був радіоінженером, займався підприємницькою діяльністю у сфері промислової електроніки. Свою першу "пташку" він відремонтував у травні 2022 року.

"Це був не перший дрон, що потрапив до моїх рук, перший — не вдалося відновити. Скільки витратив на нього часу вже й не пам'ятаю — відносно багато, бо тільки вчився. Розбирався, як краще розібрати, дістатися до деталей тощо", — ділиться Андрій.

На передньому плані — Андрій Гежа — маріупольський волонтер, що розпочав ремонт дронів в освітньому хабі "Халабуда". 18 травня 2018, Маріуполь, Донецька область. Фото: Андрій Гежа/ Facebook

З того часу Андрій відновив понад п'ятсот дронів у "Халабуді". Останні пів року повертав на фронт 50-60 штук на місяць. Нині чоловік служить в лавах ЗСУ, він оператор БпЛА.

"Я сам пішов до військкомату, таке рішення прийняв, бо охочих воювати дедалі менше, але це має хтось робити — люди виснажуються, закінчуються. Не можна відсиджуватись. Нині, у разі потреби, дрони ремонтую самостійно. Передаю команді з Халабуди, тільки, якщо геть не маю часу", — розповідає військовий.

Для ремонту безпілотників постійно необхідні запчастини. Фото: Halabuda/Facebook

За донат волонтери робили написи на відремонтованих БПЛА. Фото: Halabuda/Facebook

Якби ця справа не була актуальною та важливою — то не було б такого попиту на неї, переконаний Андрій Гежа.

"Дронів не вистачало, не вистачає і, на мою думку, не видно ознак, що щось зміниться в цьому напрямку принаймні скоро. Економічно набагато ефективніше відновлювати, ніж постійно купляти нові "пташки". Тим більше, що часто це доводиться робити коштом самих бійців. Тому донати дозволяють виконувати безкоштовні ремонти для ЗСУ", — зазначає мариуполець.

"Я пишаюся командою, що підхопила мою справу і продовжує її".

Олександр Маслов — один з трьох волонтерів, що в хабі ремонтує дрони. Фото: Halabuda/Facebook

Як бухгалтерка з Донецька навчилась ремонтувати дрони

Валерія Гармаш співзасновниця ГО "Східна брама", на базі якої працює "Халабуда", одна з тих, хто продовжує справу Андрія. Вона вже вдруге переселенка. У 2014 році жінка з Донецька переїхала до Маріуполя. Нині з командою живе в Черкасах, де чекає з полону чоловіка — захисника міста Марії. За фахом бухгалтерка і ніколи не мала справу ані з ремонтом, ані з дронами.

"Олександр Маслов і Олег Євглевський ремонтують, а я їм допомагаю. Роблю більш-менш не таку складну роботу. Зараз дуже багато "пташок", які потребують ремонту. Щоб прискорити цей процес, долучаюсь до хлопців. Якось так склалося, що з дитинства вмію тримати в руках викрутку і для мене це не складно", — розповіла Валерія.

Валерія Гармаш за ремонтом дрону. Фото: Halabuda/Facebook

За січень команда волонтерів з "Халабуди" відремонтувала 65 дронів. Ремонтують тут виключно літальні апарати типу [Mavic](#) ? — це розвідувальні безпілотники, найчастіше в них ламаються "ноги", ділиться майстриня.

"Все залежить від того, що сталося: дрон впав чи потрапив під обстріл. Крихкі "ноги" та кріплення для камери. Вийти з ладу також можуть плати, самі камери, або мотори до них тощо."

"Коли Андрій прийняв рішення щодо армії — ми розуміли, що не можемо зупинити ремонт дронів і вирішили підхопити цю справу. Він два тижні вчив нас: що робити, як робити. Але й досі телефонуємо йому, коли не можемо дати раду у ремонті якогось "складного пацієнта" самостійно", — розповідає Валерія Гармаш.

Поламаний Мавік, що принесли на ремонт до "Халабуди". Фото: Halabuda/Facebook

"Реанімувати" безпілотник майже неможливо, коли ламається материнська плата, додає вона. Трапляється й так, що деякі "пацієнти" потрапляють до їхніх рук по кілька разів.

"Є такі дрони, які повертаються, вже знайомі нам. Коли, наприклад, упав в якусь багнюку — його треба чистити, бо забиваються моторчики. Щось там трохи вологи попадає — треба сушити, чистити. Відновлюємо такі дрібні нюанси й повертаємо хлопцям на передову знову", — пояснює переселенка.

Банка на запчастини завжди відкрита

Банка із запчастинами на літальні апарати. Фото: Halabuda/Facebook

Уперше, за весь час роботи майстерні, волонтерам вдалося купити запчастини про запас, розповідає співзасновниця "Халабуди" Людмила Чичера. Вона зазначає, деталі потрібні постійно, тому і збір на них не закривають. Загалом, за час роботи майстерні — з квітня 2022 року українці задонатили мільйон двісті п'ятдесят тисяч гривень.

"Зараз маємо такий банк із запчастин. Нарешті назбирали необхідну кількість грошей, щоб не чекати кожного разу, поки прийде доставка з AliExpress, а там воно може йти два тижні-місяць, а ремонтувати тут і зараз та якнайшвидше відправляти апарати на фронт", — зазначає Людмила.

Письменниця з Донецчини [Олена Стяжкіна](#) також перевела частину коштів з премії на деталі для дронів, як і обіцяла, поділилася волонтерка.

Людмила Чичера, співзасновниця "Халабуди" налагоджує роботу зборів та закупок по запчастинах для дронів. Фото:Людмила Чичера/Facebook

Від естонської організації "SupportNet" хаб отримав грант на оснащення майстерні. На три тисячі євро волонтери закупили паяльні станції, тримачі плат та на випадок блекаутів — портативну зарядну станцію.

"Нам не вистачило обладнання для повноцінної роботи на робочому місці. Ну і плюс у нас є тепер можливість не зупиняти роботу майстерні на час відключення світла, якщо таке станеться".

Обладнання для ремонту коштом гранту від естонської організації "SupportNet". Фото: Halabuda/Facebook

За словами волонтерки, ремонтують дрони в "Халабуді" безкоштовно. Звертаються за такою послугою до них різні військові бригади з різних напрямків. Хтось їх знає ще з активностей в Маріуполі, дехто дізнається з чуток та рекомендацій.